

Svar på skriftligt spörsmål SSS 359/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om en bedömning av behovet att revidera gruvlagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 359/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Paavo Arhinmäkis /vänst:

Hur valdes utredaren till CETA-utredningen och hur såg man till att utredningen skulle bli så opartisk som möjligt, vilken tidtabell har den bedömning som riksdagen krävt i frågan om behovet att revidera gruvlagen och i vilket format avses utredningen lämnas in till riksdagen för behandling?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Arbets- och näringsministeriet har i enlighet med riksdagens uttalande utfört en utredning av behovet att revidera gruvlagen. Eftersom riksdagens svar gällde CETA-avtalet var det naturligt att utreda behovet av revidering av gruvlagen specifikt så att handelsavtalets ikraftträdande beaktades. Den tidsgräns som ingick i uttalandet var utmanande. Ministeriet beställde därför utredningen genom direktupphandling så att en regeringsproposition som beaktar eventuella revideringsbehov som kunde framkomma i utredningen skulle hinna behandlas av den sittande riksdagen.

Direktupphandlingen gjordes hos Borenius, som är en betydande expertorganisation inom miljö- och naturresursrätt och har erfarenhet av att göra liknande utredningar.

Ansvarig jurist för utredningsuppdraget var juristen, juris doktor, politics doktor Casper Herler, som har omfattande erfarenhet både praktiskt och vetenskapligt av olika områden inom miljö- och naturresursrätt. Herlers yrkeslivserfarenhet består både av att ha arbetat som tjänsteman vid miljöministeriet och av att han forskat vid Helsingfors universitet. Han var även sekreterare för arbetsgruppen som utredde totalreformen av gruvlagen. Han är också vice ordförande för det internationella advokatsamfundet IBA:s Mining Law Committee och följer i denna egenskap med de globala och europeiska gruvrättsliga trenderna.

Även Niklas Vartiainen deltog i skötseln av uppdraget. Han har erfarenhet av såväl lagberedning som tillämpning av gruvlagen i praktiken. Han har arbetat som tjänsteman vid såväl arbets- och näringsministeriet som Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes). Dessutom har Vartiainen jobbat som jurist vid Geologiska forskningscentralen.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 359/2018 rd

Utredarna hör till advokatförbundet och iakttar förbundets anvisningar för god advokatsed, vilka bland annat innehåller punkter om oberoende och ojävighet. Ministeriet har ingen orsak att anta att uppdraget inte skulle ha tagits emot och genomförts i enlighet med dessa principer.

Ifrågavarande utskotten skall delges utredningen utfört av ministeriet.

Den totalreformerade gruvlagen 621/2011 trädde i kraft den 1 juli 2011. Hittills har man huvudsakligen fått erfarenheter av tillämpningen av den här sektorslagen i fråga om malmletning och guldvaskning, som är kvantitativt sett vanligare än egentlig gruvdrift. Ministeriet samlade år 2016 in erfarenheter och kommentarer om hur väl gruvlagen fungerar från myndigheter, parter och andra intresserade. Med stöd av de kommentarer som kom in har justeringar av teknisk karaktär förts in i lagen. När det gäller egentlig gruvdrift ska konstateras att ett begränsat antal tillstånd har beviljats enligt den gällande lagen, och de har främst handlat om ändringar i området för befintliga gruvor i drift. Dessutom har utmål enligt de upphävda gruvlagarna i enlighet med övergångsbestämmelserna i lagen getts beslut om ytterligare föreskrifter. Processen enligt den gällande gruvlagen har alltså inte testats när det gäller att sätta en gruva i drift.

Styrningen i gruvlagen handlar om legitimitetsgrunder som motsvarar driftsskeden som följer på varandra. För att det ska bli meningsfullt att göra en helhetsbedömning av gruvlagen vore det önskvärt med praktisk erfarenhet av lov enligt den nuvarande lagen också specifikt när det gäller gruvdrift. Sådan praktisk erfarenhet av hur väl lagen fungerar kommer att fås exempelvis när gruvdriften i Pyhäsalmi avslutas i enlighet med bestämmelserna i den gällande gruvlagen.

Inom ramen för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet godkändes nyligen följande utredning i forskningsplanen för 2019: ”Värdet på Finlands nationella geoinformationsmaterial och undersökning av mineralklustrets konkurrenskraft och effekter”. Denna utredning kommer att bidra med ytterligare information till gruvlagen och diskussionen om gruvdrift.

Helsingfors den 11 oktober 2018

näringsminister Mika Lintilä